

Statskassen; et Mindretal her i Tinget stillede Forslag om 25 Millioner; vort Forslag er 30 Millioner i 5 Aar. Det er altsaa ikke saa forfærdelig stor Forskel, der er paa Folketingets Stilling og vor Stilling, saa man har ikke Ret til at kalde Forslaget uopnaaeligt. Og der er et, man maa huske paa: at det er ikke 30 Millioner, der kastes ud til Unytte, saaledes som man to Gange har kastet dette Beløb ud til Unytte ved Anlægget af Kjøbenhavns Befæstning; det er ikke Penge, der kastes bort, og som ikke komme igen, men det er Penge, som der er fuldt Pant for, det er Penge, som ville give Rente i den Jordforbedring, der vil finde Sted rundt omkring i Landet. De 30 Mill. Kr., som det saaledes vil koste, ville altsaa ikke være kastede bort, men ville være fuldt til Stede endnu, om end i en anden Form end Penge. Det ærede Medlem udtalte, at Sogneraadene vare imod Fæste. Naar man ser Landbokommissionens Betænkning efter, Side 30, synes det at fremgaa deraf, at naar Sogneraadene have været imod denne Form, saa har det været under den Forudsætning, at Kommunerne skulle eje Jorden; og det har været under den Forudsætning, at naar Kommunerne skulle være Ejere af Husmandsbrugene, kunne de ikke undgaa Udgifter og Tab, foruden Administration og anden Ulejlighed. Det synes, som Kommissionen har fremstillet det, som om dette var den væsentlige Grund, hvorfor Sogneraadene ikke ville gaa med til Fæste. Men selv bortset herfra vil jeg ikke lægge saa stor en Vægt paa Sogneraadens Udtalelse, idet den Maade, hvorpaa Sogneraadene vælges nu, og den ringe Forstaaelse, som Landarbejderne mange Steder have haft af Nyttens af at have Medlemmer i Sogneraadene, har bevirket, at Landarbejderne kun have været saare lidet repræsenterede i Sogneraadene, og deres Anskuelse derfor ikke have været meget i Stand til at komme i Betragtning. Dernæst udtalte det ærede Medlem, at man skulde dog stille nogle Fordringer til Landarbejderen; man kunde dog forlange, at han skulde have arbejdet sig frem. Jeg tror at finde en Garanti derfor i de Betingelser, som staa i § 3 fra a til f. Naar altsaa en Landarbejder opfylder disse Betingelser med Attester for, at han er flittig, ædruelig og sparsommelig, og Attester for, at det kan antages, at han egner sig til at faa overdraget et saadant Husmandsbrug foruden det, at han skal have holdt sig uden for Pattigunderstøttelse, og at han ikke maa være kommen i Berøring

med Justitsen — naar Manden møder frem med disse Kvalifikationer, tror jeg, disse ere bedre og mere betryggende end dette, at han møder med nogle Hundrede Kroner i Haanden. Jeg tror, den første og bedste Garanti, vi kunne have, det er denne, at den Mand, som overtager et saadant Brug, virkelig er en flittig, ædruelig, sparsommelig og dygtig Mand, som kan antages at ville have Nytte af det og at kunne føre et saadant Brug frem. Derfor lægger jeg aldeles ikke nogen Vægt paa, at et Menneske kommer frem med nogle Hundrede Kroner flere eller færre i Haanden; dem kan han have laant, dem kan han ved Held være kommen til, han kan paa mange Maader have erhvervet dem, det yder aldeles ikke Spor af Garanti for, at han egner sig til at overtage Lodden, det gør derimod det andet. Dernæst fremkom det ærede Medlem med forskellige Ting, som dels stode uklart og dels manglede i Forslaget. Jeg skal henvise til, at den Gang jeg forelagde dette Forslag, udtalte jeg, at det ikke gjorde Fordring paa at være noget fuldkomment, og man har jo for øvrigt set, at ved alle de Forslag, der ere fremkomne i Tinget, er der jo altid et eller andet, som bliver nærmere oplyst og bliver omtalt som Fejl, der klæbe ved dem. Det er ganske naturligt, at jo flere der er til at undersøge en Sag, des bedre bliver den undersøgt. Mange Øjne se mere end faa. Angaaende disse Ting mener jeg, det er en Selvfølge, at de meget vel ville kunne rettes, og at man meget let i Udvalget kan komme ud over dem, det er Smaating, og det undrede mig i det hele taget, at det ærede Medlem vilde komme ind derpaa, thi dette vil som sagt klæbe ved ethvert Forslag. Det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) var ogsaa inde derpaa, hans Udtalelse mindede mig for øvrigt en hel Del om en gammel Anekdote, man har om Skomageren, der kom op til Napoleon den Store, og da hans Bekendte bagefter spurgte ham: Saa du saa Kejseren, og hvorledes saa han ud? svarede han, at det havde han ikke lagt Mærke til, men hans Støvler sad forbandet daarlig. Det ærede Medlem er jo Jurist, han har fundet enkelte Punkter, hvor den juridiske Form ikke er fuldt overholdt eller maaske kunde være bedre fremsat. Det skal være mig en Glæde at modtage Raad fra ham i saa Henseende. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, jeg ser ikke, at der er fremkommet videre, som jeg har at svare paa.